

ensures thorough and thorough consideration and examination of draft laws. All this contributes to the independence of the legislative process from changes in political leadership and from the specific interests of the congressmen themselves [9].

We can conclude that this well-established system guarantees the independence of the political decision-making process from the arbitrariness of individual actors in this process.

So, the US has great resources in all areas of global competition. The multidimensional nature of American dominance gives them a decisive advantage over other States, forming the Foundation of this country's unique political influence as the leader of the Western community.

References

1. Pechatnov V. A., Manykin A. S. the History of U.S. foreign policy – M.: International relations, 2012.
2. Nye Joseph S .Jr . Soft Power: the means to success in world politics.//Public Affairs, 2005.
3. Aldobaev, J. M. the Role of States in shaping foreign policy priorities of the countries of Central Asia // Herald of KazNUthem.Al-Farabi. Series philosophy, cultural studies, political science. - 2013. - No. 3. - S. 78-87.
4. Cole A. R. America as the grand facilitator // Foreign policy. - 1992. - No. 87. - R. 47-65.
5. Nai John. The US strategy at the present stage. - 1998. - P. 55-60.
6. Torkunov A. Modern international relations // Moscow state Institute of international relations (University), 1999.
7. Savin L. National interests and intervention of the United States.// <https://www.geopolitica.ru/article/nacionalnye-interesy-i-intervencii-ssha>
8. Kortunov S. foreign policy decisions in Russia and USA // International processs. -2004. – №2(5) –S. 59-70.
9. Russo T. Y. the Process of political decision-making in the USA: Institutional aspects: dissertation ... of candidate of political Sciences: 23.00.02. - Moscow, 2005.

ӘОЖ 327.1

БАӘ МЕН ҚАЗАҚСТАН АРАСЫНДАҒЫ ҚАТЫНАСТАР

Ахилдасова Альбина Талғатқызы

akhildasova.ast@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті

Халықаралық қатынастар факультетінің бакалавры, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Медеубаева Ж.М.

Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы дипломатиялық қатынастар.

Қазақстан Республикасы мен Біріккен Араб Әмірліктері арасындағы дипломатиялық қатынастар 1992 жылғы 1 қазанда орнатылды. ҚР-ның БАӘ-дегі елшілігі 2006 жылдың қыркүйегінде ашылды. Дубай қаласындағы ҚР Бас консулдығы 1997 жылдан бастап жұмыс істейді. 2013 жылдың қазан айынан бастап ҚР-ның БАӘ-дегі Төтенше және Өкілетті Елшісі М. Менилбеков болып табылады [1]. Астана қаласындағы БАӘ елшілігі 2005 жылдың қазан айынан бастап жұмыс істейді. 2016 жылғы 27 желтоқсаннан бастап БАӘ-нің ҚР-дағы Төтенше және Өкілетті Елшісі Мұхаммед Сұлтан Иса әл-Джабер болып табылады.

БАӘ-ге сапары аясында Қазақстанның сыртқы саяси ведомствосының басшысы Бейбіт Атамқұлов Премьер-Министрдің орынбасары, БАӘ Президенті істері министрі шейх Мансур бен Заид Әл Нахаянмен кездесу өткізді. Тараптар екіжақты ынтымақтастықтың жай-күйі мен келешегін талқылады. Тараптар Қазақстан-әмірлік қатынастардың бірегей әріптестік рухын, сондай-ақ екіжақты өзара іс-қимылдың өзгермейтін жоғары деңгейін атап өтті. Екі ел арасындағы дипломатиялық қатынастар орнаған сәттен бастап 27 жыл бойы

саяси, сауда-экономикалық, мәдени-гуманитарлық байланыстар қарқынды дамып келеді. "БАӘ Қазақстанның Таяу Шығыстағы негізгі стратегиялық серіктесі болып табылады. Біздің елдеріміз арасындағы қарым-қатынас достық және сенімді сипатқа ие. Біз Әмираттармен өзара тиімді қарым - қатынастарымызды әртараптандыруға белсенді түрде жұмыс істеуге дайынбыз", - деп атап өтті Б. Атамқұлов.

Осы жылдың наурыз айында болған Тұңғыш Президент – Елбасы Нұрсұлтан Назарбаевтың Абу-Дабиге ресми сапары екіжақты ынтымақтастықтың дамуына қосымша серпін берді, оның шеңберінде ҚР мен БАӘ арасындағы стратегиялық әріптестікті одан әрі нығайтуға бағытталған жаңа уағдаластықтарға қол жеткізілді. СІМ басшысы сұхбаттасушыны Қазақстандағы маңызды ішкі саяси үдерістер туралы хабардар етті және Қазақстан, бұрынғыдай, Әмірліктермен бауырлас және сенімді қарым-қатынастарды кеңейтуге және нығайтуға ұмтылатын болады деп сендірді. Жаңа сайланған Мемлекет басшысы тәжірибелі саясаткер және танымал дипломат болып табылатын Қасым-Жомарт Тоқаев Қазақстан-әмірлік қатынастардың сабақтастығы мен жоғары серпінін сақтайды.

"Қазақстан мен БАӘ арасындағы қарым-қатынас ерекше сипатқа ие. Біз ағымдағы ынтымақтастығымыздың шеңберімен шектелмей, жаңа сапалы деңгейге көшуіміз керек. Мұны жүзеге асыру үшін бізде барлық мүмкіндіктер бар", - деді шейх Мансур бен Заид Әл Нахаян. Әмірлік тарап БАӘ Қазақстанмен инвестициялық ынтымақтастықты кеңейтуге, соның ішінде туризм саласындағы инфрақұрылым нысандарын салуға мүдделі деп сендірді. Нұр-сұлтан қаласындағы "Абу Даби Плаза" көпфункционалды кешені инвестициялық ынтымақтастықтың табысты үлгісі және Қазақстан мен Әмірліктер арасындағы бауырластық қарым-қатынастардың тағы бір символына айналғаны атап өтілді.

Сыртқы саяси ведомстволардың басшылары екіжақты күн тәртібінің негізгі бағыттары бойынша "сағаттарды" салыстырды, сондай-ақ аса өзекті халықаралық және өңірлік мәселелер бойынша пікір алмасты. Тараптар өзара қызығушылық тудыратын мәселелер бойынша қандай да бір келіспеушіліктердің жоқтығын атап өтті және саяси консультациялар өткізу жолымен ведомствоаралық өзара іс-қимылды одан әрі жалғастыруға екі жақты көңіл-күй білдірді. Кездесу барысында үкіметаралық комиссияның қызметі дамуының тиімді құралы болып табылатын сауда-экономикалық және инвестициялық ынтымақтастыққа назар аударылды.

Әмірлік тарап еліміздегі инвестициялық ахуалды жетілдіру саясатымен егжей-тегжейлі танысып, Қазақстан экономикасына белсенді инвестиция салуға шақырды. 2005-2019 жылдар аралығындағы кезеңде БАӘ-ден Қазақстанға тікелей инвестициялардың жалпы ағыны 2,1 млрд. АҚШ. Тараптар бұл көрсеткіш ҚР мен БАӘ арасындағы әлеуетке сәйкес келмейтінін айтты. Жоғарыда көрсетілген кездесулер барысында Қазақстан мен әмірлердің ғарыш саласындағы өзара іс-қимылды дамыту үшін жақсы перспективалар бар екендігі атап өтілді. Тараптар қолдаған алғашқы ұшуы әмірлік ғарышкер ХаззаАль Ж 25 қыркүйекте осы күні "Байқоңыр" ғарыш айлағынан Халықаралық ғарыш стансасына (ХҒС).

"Біздің еліміздің өкілі ғарышқа Ұшқанымыз біз үшін үлкен құрмет. Бұл тарихи оқиға. Біз Қазақстанға еліміздің ғарыш саласын дамытуға қолдау көрсеткені және ынтымақтастығы үшін Алғыс білдіреміз", - деп атап өтті БАӘ Сыртқы істер министрі. Қатысу үшін бұл оқиға құрметті қонақ ретінде Қазақстан бағытталады өкілетті делегация Мемлекеттік министрі жоғары білім беру, ұлттық ғарыш агенттігінің Төрағасы БАӘ Ахмад Белхулааль-Фаласи. Екі жақты қарым-қатынаста білім беру саласындағы ынтымақтастық маңызды орын алады. 2016 жылдан бастап Қазақстан астанасында Халифа бен Заид гуманитарлық қорының қаражатына салынған №84 орта мектеп-лицей жұмыс істейді. Осы мектептің үш үздік түлектерін жыл сайынғы негізде тегін оқыту туралы келісімге қол жеткізілді.

Жалпы, екі елдің Сыртқы істер министрлігі басшыларының достық жағдайда, ашықтық пен ынтымақтастыққа дайындық рухында өтті. Қазақстанның Сыртқы істер министрі әмірлік тарапқа Үкіметаралық комиссияның 7-ші отырысын тамаша ұйымдастырғаны үшін алғысын білдірді. Тараптар елдер арасындағы

барлық мүмкіндіктер мен әлеуетті пайдалана отырып, өзара тиімді ынтымақтастықты кеңейтуді және тереңдетуді жалғастыруға.

SWOT- талдау

Саяси	Экономикалық
<ul style="list-style-type: none"> • Геосаясат • Кездесулер 	<ul style="list-style-type: none"> • Инвестиция • Сауда • Ауылшаруашылығы • Туризм • Ислам экономикалық банктегі
Әлеуметтік	Технологиялық
<ul style="list-style-type: none"> • Білім саласы • Визасыз қатынас режимі • ЭКСПО-2020 	<ul style="list-style-type: none"> • Космостық • Инфрокоммуникациялық және цифрлық қызмет

Саяси:

➤ Геосаяси

БАӘ үшін Қазақстан Қытай мен ЕАЭС-ке шығатын бірден-бір жол болып табылады. Ал Қазақстанға БАӘ арқылы Африка рыногына жол ашылады.

➤ Кездесулер барысында екі ел арасындағы қарым-қатынасты жақсарту мақсатында көзделген.

Экономикалық:

➤ Инвестиция

НПП Қазақстан «Атамекен» басшысы мен БАӘ сауда-саттық палатасының төрайымы кездесу өткізді, инвестициялар тартуға шешім қабылдады, келісімдер жасалды.

БАӘ 2016 жылы Қазақстан Республикасына 2 миллиард доллар көлемінде инвестиция. Атыраудағы газохимиялық заводқа және Нұр-Сұлтан қаласында орналасқан «Абу-Даби Плаза» сауда үйінің салынуына арнайы инвестициялар жүргізілген.

➤ Сауда-саттық

Экспорт-261,1 миллион АҚШ доллары

Импорт-64,6 миллион АҚШ доллары

2016 жылғы есеп бойынша екі ел арасындағы сауда айналымы 325 миллион АҚШ долларына жетті.

БАӘ-ң «әл-Джибути» рыногында Қазақстандық ет өнімдері маңызды роль атқарады. Себебі: БАӘ-де Қазақстандық ет өнімдерін ең таза және сапалы ет өнімдері деп есептейді.

БАӘ-ң 40-қа жуық қонақ үйлерінде ет, көкөніс, жеміс-жидек, жаңғақ, бал өнімдері Қазақстаннан экспортқа шығарылады.

➤ Туризм

Екі мемлекеттің арасында қарқынды дамып келеді. Оған бірден бір себеп, мемлекеттер арасындағы Визасыз қатынас режимі .

Әлеуметтік:

➤ Білім саласы

Қазақстанда БАӘ қолдауымен «исуфа Фаттық» халықаралық мектебінің тағы да бір филиалы салынады отыр.

➤ ЭКСПО-2020

ЭКСПО 2020 көрмесі Дубайда өткізіледі, оған Қазақстан 9 млрд. тенге қаражат бөлді.

➤ Визасыз қатынас режимі

2018 жылы 10 наурыз күні визасыз қатынас режимі туралы құжат өз күшіне енеді. Яғни, әрбір Қазақстан азаматы 30 күнге дейін БАӘде еркін жүре алады.

Технологиялық:

➤ Космостық

Қазақстан мен БАӘ ғарыш саласындағы ынтымақтастықты нығайтуда. Байқоңырда Қазақстан, Ресей және БАӘ ғарыш саласындағы ынтымақтастық туралы келіссөздер өтті.

Бұл жоба 2025 жылға дейін іске асырылады, ағымдағы жылы "Бәйтерек" жобасының техникалық және экономикалық негіздемесін әзірлеу басталады және қорғау жүргізілетін болады. Жобаны іске асыруды қаржыландыру келесі жылдан басталуы тиіс, 2025 жылы осы жоба шеңберінде алғашқы іске қосуды жүзеге асыру көзделіп отыр.

Қорыта келгенде бұлекі ел арасындағы қарым-қатынастар қай салада алып қарасақ та қарыштап дамып келеді кестеге қарайтын болсақ, елдер арасындағы қатынастың өзекті дамуын экономикалық бағытта көре аламыз.

Бірнеше жылдан соң бұл екі мемлекет арасындағы қатынас одан әрі қарыштап дамитынын көруге болады.

Пайдаланылған әдебиеттердің тізімі:

1. <https://24.kz/ru/news/policy/item/340111-kazakhstan-i-oae-natseleny-na-dalnejshee-rasshirenie-vsestonnogo-sotrudnichestva>
2. <http://www.gov.kz/error?lang=kk>
3. <https://www.google.com/amp/s/inbusiness.kz/ru/amp/last/otnosheniya-kazahstana-i-oae-imeyut-bolshie-perspektivy-tokaev>
4. <https://russianemirates.com/news/uae-news/kazakhstan-i-oae-v-osnove-partnerstva-vzaimnyy-interes/>

ӘОЖ 327.1

ҚЫТАЙ МЕН ЕУРОПА ЕЛДЕРІНІҢ САЯСИ-ЭКОНОМИКАЛЫҚ БАЙЛАНЫСЫ

ӘшірҮсібәлі

ashir_u@mail.ru

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық университеті

Халықаралық қатынастар факультетінің 3-курс студенті, Нұр-Сұлтан, Қазақстан

Ғылыми жетекшісі – Джумадилова Г.М.

Қытай мен Еуропалық Одақтың қарым-қатынасы - екі әлеуетті держава арасындағы қатынастар. Жалпы, қытай-еуропалық қатынастарды қазіргі кезде Қытай мен ЕО арасында айтарлықтай қақтығыстар болмағандықтан салыстырмалы түрде бейбіт деп сипаттауға болады. Қытай мен ЕО арасындағы бұл байланыс қалай жалғанды? Алдымен осыған тоқталсақ.

1975 жылғы мамырда Еуропалық Комиссияның Вице-президенті Кристофер Соамес Бейжіңде болып, Еуропалық Одақ пен Қытай арасындағы байланыстарды кеңейту және институционалдау туралы келіссөз өткізді. Сол жылдың 16 қыркүйегінде ЕЭК пен ҚХР дипломатиялық қатынастар орнату туралы келісімге қол қойды.

ЕО мен Қытай арасындағы қатынастар орнағаннан кейінгі алғашқы жылдары қатынастар өте жоғары қарқынмен дамымады. Алайда, Қытай ол кезде «мәдени революцияның» ауыр және қайғылы зардаптарынан әлі толықтай қалпына келе алмаған және 1978 жылы желтоқсанда ҚКП ОК Үшінші Пленумында Ден Сяопин жариялаған экономикалық реформалар кезеңіне әлі енген жоқ еді. Бұл бастаманың нығаюына себеп Қытайлардың кеңестік келіспеушіліктер жағдайында ҚХР-дың Батысқа қатысты саясатының тараптардың кең байланыстар орнатуға деген ұмтылысында болды.

Бастапқыда Қытай мен ЕО арасындағы қатынастар әлемдік саясат пен Еуразия үшін аса маңызды болған жоқ. Себебі, ЕО ол кезде тек экономикалық ұйым болатын. Сол кездегі